

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teef isdies festbeenam no p. 11. 8 fahlet.

Mahja par flubinaschonu: par weenas slejas smallu raktu (Petit)-rindu, jed to weetu, to tahda rinda eenem, mahja 8 fap.

Mahjija un kshpehija wig, Ernst Plate's grabmatu- un bishchubrutatawu un buru-lectuwee pee Petera basnijat.

Mahja ar peefuhtschannu par pafst:	
Ar Peelsumu: par gadu 2 rbl. 75 fap.	
Ar Peelsuma: par gadu 2 " "	
Ar Peelsumu: par 1/2 gadu 1 " 40 "	
Ar Peelsuma: par 1/2 gadu 1 " " "	
Ar Peelsumu: par 1/4 gadu " 90 "	
Ar Peelsuma: par 1/4 gadu " " 70 "	
Mahja bei peefuhtschannas Rigā:	
Ar Peelsumu: par gadu 1 rbl. 75 fap.	
Ar Peelsuma: par gadu 1 " " "	
Ar Peelsumu: par 1/2 gadu " 90 "	
Ar Peelsuma: par 1/2 gadu " 55 "	
Ar Peelsumu: par 1/4 gadu " 50 "	
Ar Peelsuma: par 1/4 gadu " 30 "	

38. gada-gahjums. — Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedetu.

No 21.

Sestdeen, 22. majā.

1893.

Mahjas Weefis ar Peelsumu war pafstet un fludinajums nobot Rigā, manā drufatawā un Latweeschu grabmatu pahredotawā pee Petera basnijas. Wes tam wehl Peterburgas ahpilsehtā: Puhjischu Gwert Iga grabm. pahrd., Terbatas un Stadu celu stuhri un Zagodlin Iga pahrd., pee leelā pumpja; Zeligawas ahpilsehtā: Alibogz Iga grabm. pahrd., Almenu celā Nr. 11; Ahgelofalnu: Lesberg Iga pahrd., Zingus celā un pee A. Reeflin Iga, Slosas celā Nr. 41; Zigeemā: Mobin kofes pahredotawā; us Katinas dambja: K. Upit material-prefschu pahrd., Peterfals celā Nr. 3; Sarkandaugawā: S. Itman Iga material-prefschu pahrd., Dwaiku celā Nr. 70, S. Itman Iga material-prefschu pahrd., Dwaiku celā Nr. 47, pee Waldschleschena bruhfcha, R. Kaminius Iga dshereenu pahrd., Diltu celā Nr. 2 un K. Upit Iga material-prefschu pahrd., Dumtesmuifchas celā Nr. 36; tad wehl jidās pilsehtās, tā: Zehfio: V. Peterfon Iga pahredotawā; Walfā: M. Rudoff un Paulin Iga grabm. pahredotawās; Walmeerā: G. Trez un Weila Iga grabm. pahrd.; Dujene: S. Alifne Iga grabm. pahrd.; Zeligawā: Weffhorn Iga grabm. pahrd., Wils celā; S. Aluman un Zaeger Iga grabm. pahredotawās; Wauftā: S. Aluman Iga grabm. pahrd.; Kuldigā: Weffhorn Iga grabm. pahrd.; Zalfā: S. Lew Iga grabm. pahrd. un bishchubrutatawā un S. Hirschmann Iga grabm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weefis“ war apstellet pee fawcem zeen. draufes mahjitateem, flototajem un pagafia strifweereem, kuru misli luhfu, tahdas apstelleschannas laipni peenem.

Miswirfts wahrds neaiswirftomā leetā.

No P. Alobranta.

Muhfu raksteena noluks buhtu, aifrahdiit uf kahdu neuhfchannu, kas parahdas pee pagafia flototaju wehleschannu. Rā jau parahs, pagafis iffludina awifēs, tahda un tahda mehnescha tajā un tajā deenā taps eenehlets pa gafia flototajs, un tadēt tee, kam uf to buhtu teefidas, top ufajzinati, eerastees perjonigi pee weetneeku fapulzes dehl noligfchannas.

Zitāt wijs labi, ja titai ar to fludinajums nebeigtos, bet, deemfchēl, weetneeku fapulze ir aifmirfufe flubinajumam wehl peelit klahf titai fahdus pahra newainigūs wahrdrinus — proti, apmehram sem kahdeem noligumeem flototajš top peenemts, kahda un zil leela buhš flototaja alga? Teefcham, ta ir tahda parahdiba, kas ne muhfhjam newar eemantot peefifchannas, bet gan wijadā finā pelama. Sinams, weetneeku fapulzei no tam nekahdu laumu feku newar buht, bet gan kandidateem — flototajem, kuri schai gadijumā ifpilda, tā fahot, „grehka ahfchu“ lomu. Lai titai eeweheerajam muhfu taufschlototaju fahwofli un mums schi behdiga gabijumam fahitumi atlahftees wijā fawā pilnigumā.

Par kandidateem uf iffludinato weetu eerodas pa leelatai dafai titai paligu flototaji un toti reit kahds patfahwigs. Un kad behdsamais ari eerodas, tad droofchi waram galwot, ka wina patfahwigā weeta eenehmumu finā fahw sem „nullēs“. Rā wijah, tā ari paligu flototaji ufstahdas kā kandidati zehdā, zaur weetas eeguhschannu pahrlabot fawu fahwofli. Bet te ir leels jautajums, waj zehidas ari wijas reifes peepildas. Kandidats — flototajš aifbrauz un pahrlazinas, ka par apsolito algu, kahda top flototajam peefchirta, newar ne badā nomirt, wehl dshiwot, un tadēt greeschas atpakat ar smagu firdi, bet weeglu malu.

Bet kas weetneeku fapulzei par to! Winai wehl labat! Jo ja alga waj noligumi fludinajumā buhtu peemineti, kas fin, waj jel maf kahds flototajš buhtu ufstahdijees par kandidatu, bet, luhf, togad — kandidatu waj zil! Un, teefcham, gadas weenemē tā, ka fahds no atbraufschjem kandidateem tomēr ar apgehntinatū firdi ufsmemas ifmehginat fawu laimi kahdu gadinu. Bet, luhf, jau otrā gadā, weetneeku

fapulze iffludina atkal, ka wajagot flototaja! Ja nu prafam, kur paligis senatais flototajš, tad mums kluhš par atbildi, ka efot „grofchus wakā laidis“ — kas muhfu latwiflā walodā nofchmē tiffdauf, ka naw warejis pazeest, ka pagafis winu tit labi mitina. Atminamees kaut kur pehnajā gadā lafijuchfi, ka flototajam peedahwots par algu dafchas puhweetas newiftoptas femes, un, tā peefods — 60 rbl., ar noligumu, ka minete rublischfi tiffchot atrauti, tiffidif flototajš femi buhš labat uflopi! Un tas flototajam lai noderetu par ufmdudinajumu, femi jo labi ufstopt! Rā lai faka kandidati, kuri uf fchahdu weetu bija eerodufchees? Domaju, ka neweems neuhfu brauzis, dabujis finat par fchahdeem noligumeem. Un tomēr dafchš kandidats, mums schkeet, fcho lepno zefojumu uf tureeni atlidfinaja ar 10, 15 rubteem!! Ja apluhfjam, zil nu pagafia flototaju paligi (jo tahdi jau pa leelatai dafai ufododas par kandidateem) par gadu pelna, tad teefcham tas fahpigi aifker flototajš un wijus flototaju labwehtus.

Paliga alga uf laukeem par gadu 100 rbl. Loti reti, kad paligs pelnitu kahdu defnitu rublu wairaf. Zurpretim man ir bijis atgadijums pafit paligus, kuri pelnijuchfi par seemu titai 50 un mafaf rublu, pee lam wafaru wini nefina, kur waretu fawu „galwu peefpeht“, jo, apfahlu pamudinati, wini bijuchfi peefpehti noligt titai par seemu, kamēr wafaru wini war eet, no kurenes nahfuchfi. Pats par femi protams, ka paligs, kas atrodas tahdās speedofchōs apfahkōs, drihfjal wehlesē ifflūt no fawa neapfahfchannā fahwofli, nekā tas, lam laimes wahumilina (ja til te tā waretum fahot) nowehlejuwe weetu par 100 un wairaf rubteem. Wifch brauz un uf fcha brauzeena (ja peenemam, kad wifsch dshiw atfahat) iftehrē ap 10 rbl. Ziteem wahrdeem fahot, weens weenigš tahds brauzeens winam ifmahfā peekt o datu no wijas algas. Dimi brauzeeni winam ifmahfā jau gandriš pufi no tahs naudās, fo wifsch par wifū fuhro fkolas gadu bija fapelnijis. Leeta wehl neuhfu til behdiga, ja winam fchee lidfelli buhtu pahraf, ja wifsch waretu wifū fcho fapelnito nandu ufleotot titai weetas eeguhschannai. Ne, bet turpretim winam par fcho kapitalu jaapgahdā ari wifš tas, kas winam dshiwē tā zilwalam wajadifigs. Un kahdus defnitu rublus femē sweest, nofchmē preefsch paliga dandf to!

Teefcham jaapbrihno, ka weetneeku fapulzes to wehl naw eeweheerajuchš! Lapa apgreestos pawifam uf otro pufi, kad noligumi fludinajumā buhtu klahf peemineti. Ja, eeweheleschannu waretu dandfōs gadijumōs ifdarit flototajam pat nemaf klahf ne-efot. Kurfch flototajš buhš meerā ar flubinajumā mine-teen nofazjumeem, tas eefuhfīs fawas leezibas. Kuwa leezibas tad ifrahditōs par labafam, to lai fapulze eewehele. Pirmfari kandidateem titu maf atfwabinats no leekām ifdofchannam, un otfart tee titu iffargati no dafchām pahrefitibam. Kas gan nefina waj ari naw lafijis par tā fahutio weetneeku labpahrtibas eeguhschannu, kur kahds weifš „fpi-z-kahja“ peedabon uf fawu pufi wehletajus ar jau pahfifhtano fchahju un alus „batareju“ peepalidifibu. Pats par femi protams, ka „laimnais“ lungs top eewehelet, kamēr ziteem, neraugotees uf to, kaut ari winu leezibas labafas par eeweheletā, jagreeschas mahjup.

Augfchā minetais preefchiflumam pirmā azumiekti ifleekas gan drufu ideals, bet til ideals wifsch nemaf naw, ka neuhfu eefpehjam to pahrmērt par realu. Domajam, ka fates flototaju labwehifis jutis lidfha fchim preefchiflumam, un mums buhtu preeks, ja fchai leelai fahltu peegreest wairaf wehribas. Warbit, ka kahdam fchai leelai buhtu labafš preefchiflumam, warbit, ka efam alojuchees, bet tomēr nenoleebjamš tas, ka fchai buhfhannai waj ari neuhfchannai ir behdigi panahfumi, kureš wajaga nomērt. Tagadejōs apfahkōs zeech, finams, wairaf flototaji, bet (neweems to nenoleegs) neteechi ari pahfchi wehletaji — pagafis. Muhfu domas fchimbrifcham tahdas.

Ufozinajums Wilnas arkeologiffā kongrefa leetā.

(Beigums.)

h) Par pilim.
9) Waj Zums pahfifhtamā apgabala naw kahdi femes ufnetuwi (ufbehrumi), waj walki (okopy) kureš fahz par pilskalnem (городыше, городокъ или по литовски пилкальнискъ) un ja tahdi ir, tad kur femifchki, pee kurem pilsehtam, meesteem fahfcham, zeemeem, mahjam, upem un zitām weetam,

uf kuru pufi un kahdā attahlumā no tahm, bet ja uf upju krafa, tad uf kura, labā waj kreifā?

10) Apmehram zil leels pilskalna laukums?

11) Kahds wina weids — apafsch, fchetrstuhrigs, trifstuhrigs, pakawa waj kā zitadi?

12) Kahdā weetā pilskalns atrodas — mefchā, klajumā, uf kalna, uf upju krafa, fiarp dimām aifem (grawam) un kaut kur zitur?

13) Kureš pufš grawas, fahwumi, ifrakti grahwji un ufbehrti walki, waj ir ufejas un ufbrauzamas weetas, un ja ir, tad no kureš pufes? Zil gari un plati grahwji un walki, ja tahdi ufglabajuchees?

14) Waj tautā naw ufglabajuchšas kaut kahdas teikas par fcheem pilskalneem, par to — kad, kā un kadēt wini eerifkoti, bet ja wini naw pilnigi ufglabajuchees, waj ifpoftiti, tad kas wina ufpoftijis?

15) Waj fchimis pilskalnōs waj winu tumumā naw kas atrafš, un ja tas atgadijees, tad kas femifchki atrafš?

16) Waj pilskalnōs naw ifdariti kaut kahdi rafumi waj pehtijumi no kaut kahda finibu wihra waj fenatnes zeenitaja?

17) Par kureem pilskalneem un par kurem weetam tauta runā kā par definatawam (железну) — weetam, kur fahedfinaja mironus paganu laifōs?

i) Par kurganeem.

18) Waj juhju pagafia ir kurgani, t. i. femes ufbehrumi, kureš tauta fahz par kurganeem, gan fometumeem (копца), gan wolotowam (вогоровки), un ja ir, tad femifchki kur, pee kahdam pilsehtam, meesteem, fahfcham, upem u. z. w., uf kahdas femes ihpahfchuma un kahdā dandfūmā (1, 2, 5, 10 waj wairaf), zil leeli pehz augstuma (arfchinu, 2, 3 waj dafchas afšē)?

19) Ja tahdi kurgani titufchi atrakti, tad waj naw finams, kad, no ta un kahdā noluhfā? Waj winds naw atrafšas ogles, pelni, kauli, fukes, wawa waj zitadas fenlaidu leetas?

20) Waj tautā naw ufglabajuchšas kahdas teikas par fcheem kurganeem, — fo tauta domā par winu zefchannōs?

21) Waj kurganu aplahrtinē tautas atminā naw ufglabajuchšas finas par kahdam laujam ar Leifcheem, Tatareem, Wahzeefcheem, Poteem, Mahkaweeefcheem, Sweedreem, kafakeem, un kahdas teikas waj nofahfhti tautā par tahm atrodas?

Dafchadi raksti.

Wehtules no Zeelwahrdes.

Vetras Andreja.
I.
Jauki bija kalnōs, lejās, Dangawmalā Zeelwahrdē — Lihgo! Lihgo! atfahfojās Muhfu mihtā dshimēnē. Pumpsurs.

Tā apfdeed muhfu flawenais tautetis un dshemimees fawu dshimēnes nomadu Zeelwahrdi un teefcham, winam pilna toifniba, kad wifsch zilba fawā tit tofchōjā dshējā Zeelwahrdes krahfchnumus, kuri ihpahfchi eeweheerajami tai jautā laifmetā, kad Lihgōs fkanas trizijina winas kalnus un lejas. Zeelwahrdē un winas aplahrtine toti bagata dafchadām wehturigā finā eeweheerajamā weetam, kuras jau no muhfu dseedoneem Wufkela un Pumpura toti jauki apfdeedatas, kuri wofchi, fawā laifk, eedwaschōjuchfi dshējas fpirigtum Zeelwardes krahfchnojā dabā. Ja, kurfch kreemis Latweeitis gan nepafihju Wufkela „Deewofolu trijotni“ un Pumpura „Lahfchplehfi“? Zhtii behdijamam tofchōjumam leela data weelas fmelta Zeelwahrdes teifmainajā fenatnē.

Lafitaj mihtio, ja efi noguris no deenas puhlineem, no geuhsteem dshiwes zihneem paschufstureschannās labad, tad pamadi mani klufā wafaras wafarā uf Zeelwahrdes pilskalnu, tur kuplo leepu, ofolu un obu pachnā meerigā weetinā aipuhstees no dshiwes pahumeem, no pafaulēs trofchāna. Sirmee ofoli pahw fcheit it kā apbrihnojami milfchi fawas wainogotās galwas lepi pazehlufchi un lehna wafara wehfwina schufschina winas fardš; ifleekas, it ka tee fawunatos par fen pagahjuchjem wareneem dshifschu

fin, zil fihwu zihninu gan fcheit nebūs wefš fiarp eenahzejem Wahzeefcheem un ihiteem femes eemihneekem, wezjeem Lihdeem, kuri apdshwojuchfi fcho apgabalu. Zil afinu nebūs pluhdis, kamēr firdige Lihbji kahwās femi dshit Daugawā, waj Dgrē, kur Lihb ar ufpeeftu trifhibu bija japeenem ari wehrdhibas flogš. Apfuhnojuchee pils drupi bod par to dshiwu leezibu. Un kuplee loki paloka zeenigi fawas galwas, it tā gribetu muhfu domas apfiprinadami teikt: „Ja, fcheit apafichā, no mums fegts un glabats femes mahminas flehpi, dui“ dafchš dufschigōs Lihbju tautinas waronis, blafus fawam firdigajam pretineekam!“

Rā wehfwure mums leezina, tad brunieki fawas warendas pils alafch ufzehlufchi tahdōs apgabalds, kur jau agrati atradufchās Lihbju loka pils, tadēt ir wijai dibinatis eemifšs domat, ka ari fchejeenes aplahrtinē buhš kaut kur atradees feno femes eemihneeku wifchōjuchfi mifellis. Sekejot fchim domu wifneemam, man ifdeweēs fawākt fchahdas, preefsch muhfu fenaines pehtitajem deefgan intrefantaf finas.

Wefsties afionas no Zeelwahrdes un kahdu wefsti atfahot no Dgres upmalas, uf mafās Kahrtinas upites krafa, blafus Rembataf J. mahjam, atrodas uf paugfla ufkalnifchā prahwa drupu kaudē, kura tagad jau fipti ween apfehufē, bet tomēr leezina, ka tur reifi fahwejeje warbit deefgan fiakta ehla. Par fchahm drupam kauhju mite fahfla fchahdus nofahfhtus: Weeni apleezina, ka fcheit wehl tajdā laifdš, kad katoku tiziba waldijufe Limonijā, efot atradufšes mafa basnijina, par kuru wehl wezdōs dolumentōs efot atrodamas fihlakas finas, bet kahdi fchee dolumenti un kur wini atrodami, to man, deemfchēl, naw ifdeweēs fahlaufchinat — kadēt ari jafchahbas, waj tahdi pateefchā jel maf ir. Zurpreti dafchi fcheit

dshiwodamee wehfehwi leezina, ka fcheit neatminandš laifdš efot bijufe femes waldneeka pils, kura gan jau brumineeku laifdš buhfhōt nopofhita. Uf mafās Kahrtinas upites krafeem efot torefš bijis warens ofolu mefchš, un tajā ari efot atradufšes feno Lihbju fwehtriga, kur tee feedojujuchfi fawem deeweem; wehl trifhigas tizibas laifdš kaudis dandfrefš fcheit upurejuchfi labojeem gareem. Kahds fimgalwis man fahfhtija, ka wifsch, jaunelis buhdams, torefejās J. mahjās par pufi kaplodams, jaunū femes gabalu tafot, efot augfchmineto drupu tumumā ufrazis paprahwu kalninu, kas pafahwejis no milfiga dandfuma ogu un pelnu, kadēt jadomajot, ka fchai pahfchā weetā buhfhōt atradees altaris, uf kura tauta, pa dafcheem gadu fmiteneem, fahedfinajufe fawus deeweem feedotos upurus. Wehl fahfhtitaja jaunibōs garōs wifgaram uf Kahrtinas krafeem bijis toti dandf, warbit wairaf gadu fmitenus wezu ofolu, kureš Rembataf muifchas ihpahfchees efot lizis nozifst preefsch muzu koleem.

Tagad no fenlaidu ofolu birfes atfufchās titai dafchas kreetni aptrupejuchšas feefšies Kahrtinas lishfchōs un weetu, kur atradees minetais pelnu falmifch, eefhēm kupli lihgodamā druwā kuplaks un tumfchaks labibas flufpnie: bet mafā Kahrtinas upite, pluhdu laifdš fparigi mutifodama, feidšas zaur lefnam piawam, peeglanftees Dgres mahminai, ta mums fahfhtit fahfla, ka reifi winds warendōs laifdš fcheit uf winas krafeem tauta puljinata uf deenluhgichannu, apleezinadama tā teifnu pateefibu, kuras muhfu deenās, deemfchēl, jan pa leelatai dafai apwiklitas ar beesu aifmirfhibas plihwuru.

Kapēz mahfoni peld?

Zaunlaidu pehtneeki atradufchi, ka mahfoni nefahfaw wis no puhfifcheem, tā to agraf domaja, bet gan no

k) Par akmeņiem.

22) Waj pagatā neatrodas eņģeļrojamu akmeņu, kureem tādīs fenišķī nosaukumi? Waj uš wineem neatrodas kašči ušrakstī uš waj tehnjumi? Waj naw kašči akmeņa kusti, kwei ušstahditi kaut kašdam pri- natam waj wispašrigam notikumam par peeminu?

23) Waj naw mežas kapenes („могилки“) — pareistīzibneeku un zitiizibneeku, pee bānizgam, waj no tašm atstahču, waj uš schim kapenen naw uš- glabajuščeš kaut kašči peeminēti, waj uš teem naw kašči ušrakstī, waj tautā naw ušglabajuščeš teitas par kašdeem tur aprateem eņģeļrojameem wihreem, waj uš tašm atrodas kašdas familiju laplīščeš?

24) Waj apgabala, kura Zušs dšiwotaj, naw pašhstamas kašdas personas, kuras nodarbojas ar iřratu senlaidu leetu krahščam, tā ari kuras krahj zitas senlaidu leetas? Waj Zušu aplahrne kašdam naw senatnes leetu krahjumi, tā sauktās kolektījas, ja ir, tad ušrahdat schihs personas un dšiwes weetas.

25) Waj Zušs pašhstamā apgabala neatrodas kašči weži zeti, „уазнах“ — tirdšneezības waj kara zeti? Ušrahdat tur, uš kašdu puši tee weš, gav kašdam pilšeštam, meesteem, saščiščam, mahjam un kašdas teitas tautā par wineem ušglabajuščeš?

Zelj. Latv. Beedribas Rastneezības Nodala kuhdī samus zeen. lihšdštrahdneeku, uš schiem jautajumeem pehž eespejas sagahdat wajadīgās atbildes un tašs lihšd šč. g. 1. julijam peefuhtit Nodalai. Rastn. Nodala tad fastahdīs eesuhitās atbildes uš feniščitas jautajumu lošnes un to eesneegs arkeologistā kongresa Wīnas Nodalai.

Zelj. Latv. Beedribas Rastneezības Nodatas preefšneeka weeteeks: M. Škrufits. Rastwedis: Straumes Zāhnis.

No eekščjemes.

a) Waldības leetas.

Makšawas generalgubernatoram lihšd ar Wišaugstako rakstu dahmats Wladimira I. schēras ordens.

Rigas un Jelgawas bibščkaps Arsenijs, tā „W. W.“ sino, paauhtinatās par arkibischkapu.

Rigas mahžības apgabala Furators N. A. Pawrowskijs, tā „N. W.“ sino, scho pirndeen pahrbrauja mahži no Wleštawas un apgabala inspektors S. J. Špeščkoms no Remeles.

Rigas apgabalteefas profurora paligs Aļfanasjewš eezelēs par Aštranas gubernas profuroru.

Kara korpusa topografš Čeepinšč pa- aughtinatās par koleģiju sekretaru.

Par Jelgawas pilšeštas galwu, tā „N. W.“ lošams, eekščleetu ministrs apšiprinajis koleģiju ašeforu Teodoru v. Engelmanu un par wina weeteeku pilšeštas padomneeku Čuardu Ulnani, abus uš nahloščeem 4 gadeem, no 1893—97. g.

Wleškawas školotāju seminaru, tā „N. W.“ sino, peeweenos Rigas mahžības apgabalam.

Walššpadomes pilnā sapulže, tā dšird, drihša laika appreedis schāšbus lituma preefš- litums: 1) par ruhšneezības eestahšču ihpaščneeku atbildību, ja wina eestahščēš strahšneeku top par tro- pteem waj saudē dšiwibū; 2) par pastašwoscho litumu nošajūmu pahrgroščianu pee teefas eestahšču gal- ligu špreedumu ihpildiščanās, un 3) par litumu pahrgroščianu, kas doiti par trakteeru weitaleem.

Wisu kreewijas semkopības beedribu faeinu nodomats drihšumā saŋaukt Peterburgā. Saeinā appreediščot programu, pehž kuras sem- kopības beedribam turpmal jarichjošas.

uhdens pīlem. Pehdejo leelums ar wairoščanas glahšē jeb mikroskopā palidšību pat ihmehrits. Angliš Dajns atrahdīs, ka beese Anglišās mahšoni saštaw no pīlem, kuru diametrs (žaurmērs) ir 0,016 lihšd 0,127 dakam milimetra. Wahžu meteorologš Ašmus ih- mehrijis uš Brofena mahšonu pīleenu, kwei diametri ir 0,006 lihšd 0,035 milimetra.

Tahda leeluma lihšgeem pīleeneem saštaw ari, pel- došči pahre muhšu galwam, mahšoni. Austrijas meteorologš A. v. Franks, želojot pahre kalneem, ŋafas tahdus pīleenu attahšumā uš 20 santimetreem pat ar neapbruhotām azim ihščēhriš, kuru diametrs ir 0,025 mm.

Weens tahdē pīleens swer pahraf par weenu defmit miliona dakam gramma (gramms ir 0,25 solotnika).

Łai gan schāšdas pīles koti neezigas, tad tomēr winas daudš smagalas par gaisū. Wet kapēš tad winas nekēt semē, turpreti dahču labu reiši pajetas aughtati jo aughtati? A. v. Franks ihšaidro, ka latrai uhdens pīle apłari atrodas twaiki, un tā ka twaiki weeglati par gaisū, tad ari pīleeni tapēš teel pazelti gaisū un tureti peldoščā stahwokli. Kad saule saht šildit, apłari pīle ešofchee twaiki top leelati, pīles smagums maščas, tad redsam, ka mahšoni pajetas uš augšču. Turpreti atbēdē laika mahšoni peld semati, jo twaiki fabešejojot raba uhdēni. Ła tad sawā sūd uhdens pīleeni naw žits nelas, ka mikroskopistī aeo- stati (gaisū kugi) kwei leelā sašopojumā preefš muhšu azim peld tā mahšoni. Šče der peeminei weenu wehšturiskū faktu: brahši Mongolijeri, kopsch fntu gadu atpalaš, grebeja ihšomat gaisū kugi; tee zaur dūhmu peepalidšību un žiteem lidšeem fakto meh- ginat peldēt lihšgi mahšoneem, un ihšomaja „man- dšeri“ pirmo galā kugi; mahšonu ihpaščības

Zauns noteikums par medizinas doktora gradu. Ir sinams, ka pašaw diwas komiščas, kuras pahrbauda jautajumu par ešameneem preefš medizinas doktora grada sašneegščanas. Weena no tašm pašaw pee medizinas padomes, otra pee tautas apgaismoščanas ministrijās. Tagad ir abas komi- ŋjas weenbalšigi ihšajūščas par wajadšību, schim- briščam leetotā, wispahriga apšimejuma „Dr. med.“ weetā dot apšimejumu „Dr. med.“ noteiktai ipeja- litatei, peem. „Dr. med. anatomiškas nodalas sūdā“, „Dr. med. eekščejo šlimību nodalā“ u. t. t. Pawišam fastahdšičot 10 nodalas. Pee šči jautajuma ihščē- ŋšanas peedalšeēs ari mediziniščas fakultates.

(Grafchd.)

Schibdu jautajumā. Wispahrigā senata sa- pulže nahš drihšumā ihščēščanā sčriščā jautajums, waj koku brohščšana ir amats, kura ihšeetščana Schihdeem dot tešību, pamatojotes uš pašu reglementa 157. panta 3. peefšimi, dšiwot ahrpūs wina dšiw- wojama apgabala.

(Sud. Čaf.)

Walšš kanzelejas iđewumi. Rā dširdams, tad walšš kanzeļa iđšōs drihšalā laika diwas kōti eewehrojams rokšus: litumu par dšiwokli nobolli ar plāščeem, ih walššpadomes schurnateem ihšneeteem ihšaidrojumeem un litumu par aughtotaju darbības apšepščam, tapat ar plāščeem ihšaidrojumeem. Pehdejaš lituma projektš nahš žaurištatščanā lahda no nahštamā walššpadomes sehedem. Katris no mineteem rakšteem saureds apmečram 10 drukās lošnes.

(Sud. Čaf.)

Krona brandwihna pahrdoššana. Žimanz- ministra projekts par krona pahrdoššanas eew- ŋšanu mehginajuma dehđ 4 gubernās ir, tā „Grafchd.“ sino, ŋawenoitā walššpadomes departamentu sehedē, peektdeen, 7. majā nahšis pahřpreeščanā un gandriš weenbalšigi peenemts. Walššpadome ir uš to eeg- jahjuse, ka 1) tuhlin top norahditi 750,000 rēf. preefš čagatamosščanas darbeem uš krona monopola eewščanu mehgināščanas dehđ 4 gubernās; 2) ka nahštamā gadā preefš monopola eewščanas waja- dšiga summa top ušneemta budžetā un 3) ka monopola eewščana mehgināščanas dehđ 4 gubernās ušsahšas 1. janwari 1895. g.

b) Original-šnojumi.

No Štufmaneem. Ščejeenes pagatā ir weena walšš un weena muščas štolas. Walšš štolu pagahjuščā seemā apmeleja kašči 102 štoleni, kura it šingri ween A. un R. ŋgi mahša Kreewu walodu un čagatamo dahšus štolenus preefš čchāš wafaras kara klaufības ešamēna noliščanās. — Ščejeenes, tā ari ŋaiminu ŋaimneeki, Dšeneešči, sehđ papilnam liuus. Dahši mašgruntneeki ihšē pat lihšd 7 puhri. Ła ari pehnojā pamafarā ščejeenes S. mahšās nouneeks apšeļa gandriš wišu wafar- aja sem ar lineem, kwei ari, poldees Deewam, it brangi noauga. Ła tad ari, rudenī liuus pahrdō- dams, dahšma labu naudu. — No 2.—6. majam lahđai faneh no Rigas leelgabalneekem uš Dwiņstu ejoj, tee tika no ščejeenes dšimiteelunga grafa von Medem pazeeniti ar it labu pusdeenu. Jaunizais.

No Weetalwas-Šdšeneeščeem. Aprila mehnešča otrā pušē ščejeenes Benderu ŋaimneeks, J. Penders, no Gostinu meščina brozgot, no žela ar wišu šigu grahwi eegahšeēs un abi atrošti uš- denti beš dšiwibās. Šchis jau želā no meščina lihšd Šdšes ešarām treščhās nahšes upuris nelgā laika. — Preefšča lahdeem gadeem Weetalweeščhās ihmehņana kumelīnu gatū ešt, bet ar ihmehņina- jumū ween peetiša; naw wīs dširdets, kad tahlat širgu gata taptu leetota. — Štufmaneeščhās un Krišburdšeeščhās neween wihreēšči, bet ari seeweēšči,

wineem palīša nefinamās. Tagad pehž sūmīs gadeem sūmiba mehģina ihškadrot mahšonu preeščanu zaur daudšumū mikroskopistī mašeem uhdens pīleeneem.

P. G.

Kahpščanas aparats.

30. aprili šč. g. ihmehģimaja Dwiņstā eekorteletā 98. Jurjewas kašneeku regimētē, 25. kašneeku diwiņšijās preefšneeka, general-šeitanta Turbina klah- buhne, kašdu no Jurjewas regimēntes weēneka, sašdāta Aleksandra Smirnowa ihšdomātu, apšrahstīgu un weentahřēšču aparatū preefš kašpščanas uš kōteem un šabēem wīšādā rešunū un aughtumā. Medneekem bija aparats pee kašjam, eerošči uš pleģeem un tee kašpa (nēmar sožit, ka tee kašpās) ehtri un ahtri uš preeđem, palīša uš pawehli pušaug- stumā stahwot, nonehma eeroščhūs no pleģeem, peelīša un ihšewa ugumi. Łihpat ehtri wini aital nonahģa no kōteem semē un weens no teem ušrahpās uš telegra- fa stābu, lai, tā rahđas, ŋamaitatu telegražu. Aparats ir, tā „Rusk. Inw.“ ihšalās, eestatams par nepeze- eščawū militariščo rešiwiju, ihšuhščianu uš telegramu notwērščanas un ihpoščičanas dahčhādē gabijumde, robešču aparadšibā un sem ŋināneem nošajūmeem pat pee mehščmalu ŋargahščanas. Aparatu war pee kašjam paturēt ejoj un jahjot, beš ka zaur to taptu apgahhtināt: itai pee eeščanas ŋanem leelati šoti. Šchim aparatam ir jo wairai tamdeł wehłama pee kara pulkeem ihplatīščanās, ka wīnu tā lehtuma un weentahřēščuma dehđ war ihgatawot wairumā. Aparats dahjūšis nošakumu: „Jurjewas regimēntes kašpščanas automats.“

uš Daugawas ploštōdami lobu grašī nopelna. Bet šcho pamafaru lahđai ploštneepi bija plošni ihģahjis. Želā uš Daugawu peedahwojees lahđs ŋauns wih- reetiš, kurešč teizeēs uš ŋigu ar ploštu wīstīntees, tas itkam glaudijees un wihlinājeēs pee ploštneezēs, ŋaunawas, šolidams muščhigu mihleštību, kamēr meitenei ihwīlinajis 16 rēf. un — ar wīšu muščhigu mihleštību lahđā nakti pašudis. Žaunawai zaur to diwahřtrigs saudejums — mihleštība un gubhī pel- nītā naudina. Ar mihleštību nebūs rotatoteēs — tapat ari ar nauđu. Par mihleštību gan nauđu war eegūt, bet ne par nauđu — mihleštību! — Wefelības sūdā muhšu pagastu walde ruhģigi gahđā. Aprila sahkumā peenehma seščeri un 4. majā weeteeku ŋapulže nolēhma, ari ahřtu peenem. — Štufmonu muščas dšimiteelunga Grafs von Medem, aprila be- ģās un maja sahkumā pazeenāja šče garām ešofchōs saldatu pulkus, kas grafa kungam itai godu un slawu dara. — Aukštās seemeča weščšč deen no deenas semkopjus apbehdina, jo neween seemas sehu žimhģina, bet ari eeseštā wafaraja nepšē ušdgt. Naktim itl leelas salnas, ka pat seme ušsalr. Zeetūs šchāi pamafarā gandriš nēmas naw lijš. Plāmas ihšaltuščas; sahšite, kura ušdgiht, to naktim salnas nošofch; lopini žeešč barības truhšumu. Šchōbeem, 11. majā, pulstī 5. sahta pee šitāta laika un deen- wīdus wehģa smalts leetūs lihš. Žerešū, ka wīs wehł par labu iđšofees.

Dzenols.

No Weškalšnawas. Ščejeenes J. ŋaim- neklam nakti no 11. uš 12. majū sehwe eekrituse upitē, kuras turumā tā bijuse sahle palajita, un te galu dahjuse. Lopinšč, upmolē sahli mekedam?, lihšd ar upes welenū uš ŋahneem eegahšeēs eekščā, un tā ka ŋapitš, tad naw pehģis wairē laulā tikt. Šaimneklam pahšā stehšamā darba laika tas gubhī ŋahjūtamš, jo paleel itl ar weenu širgu. Wet wehł nelaimīgats žutās šchis ŋaimneeks, kad otrā nakti pehž tam gawahščhā, zaur atmuščščēšanu, tam ih klehš ihģagahšči pahřitiu, tā galu, peenu, putrainus u. t. t. Łai pahšā reišē un ih tašs pahšas klehš ihģagias ari wina preefšmotajai pēderīgās dahčhadōs drehšes. Šchīni mahģā no aishpehnājā gada jau wairakās ŋahđšības ihdaritās. — Rā mahřdotajus un puhščlotajus wehł dahģi žeeni un apmeklē, peerahda sełofchās atģahjums. Šch. g. 8. majā pee pagasta aishahwju ŋapulže peenahģa lahđs tehws, sahđi- dams preefšchā ŋawū slimo, kroplo dehlu un kuhđsa, lai aishahwju ŋapulže nospreeštu wina dehla ahře- ŋšanai no pagasta palidšību, jo agral nospreesto un ŋanemto nauđu jau ešot ahřteščanai ihdēmis, bet dehłs nēmas labās nepaleešot, ja pat wehł slimāks. Ļš pagasta weeteeku jautajumu, pee lahdeem ahř- steem wīščh bijis, tas glušči newainigs atšidēja, ka bijis pee puhščlotajēem un wahřdotajēem, jo tee lehtati ahřtejoj. Pat Kuršemē lahđu wahřdotaju apmeklejš, kuru schim žiti eeteituschī tā slawenu dahčhadu mahģību ihđšineju. Saprotams, ka par ihģahđu ihšeitumu min. tehws wīs ušteitščanu ne- dahģa, bet tita pamahģits, lai turpmal ne-eetu pee faktū ahřsteem, ka zaur to dehlu drihšat kapā nenō- ahřtē, nekā wēseju padara, bet greeščas pee mah- žiteem ahřsteem. — Ščejeenes pagastam tagad ir ari ŋawa mahģita wezmahte Laščā Ede, kura preefš ŋawa amata wajadšigo diplomu dahjuse. — Rals- nawas un Weetalwas dr. mahģitaja lihšščimigais paligs Sei bota ŋgs, kurešč aihēes tagad uš Ehrg- teem par pahštahwigu mahģitaju, lai gan ne wīšai ihģi šče ihrahđajis, ir eeguwis kausču mihleštību un žeenību. Labas felnes wīnam ŋaunajā dšiwes weetā!

Sal. P.

No Nowgorodas. Ļš Nowgorodas dšels- žeta, pee Trigubowa ŋajijas, nefen notika schāhds nelaimēs gabijums: dšelsžeta eerebnis B., ih wagona kašpdams, pahlišdejis sem wīžēena un tizis sabraukšs, tā ka jo drihš ihšaidis garu. — Wihřwas pusdeenas mašturigeem kautineem, par ko jau „Mahj. Weešim“ šinuju, tā dšird, turpināščoteēs itl lihšd šča mehnešča widum. — Marta mehnešt šče atłahģa no ļauna pahřbuhwetu un paplaščinatu pilšeštas mušeju, kur par neezigu ee-ejas mašču (5 kop.) war apluhřot dahčhadās wehłaiwu leetas. — Pirmās štruhģas Wol- kowā parahbjijas 26. aprilē. — Rudši tagad maščā 9 rēf. 50 kop. lihšd 10 rēf. ihšehtewitēs, aušas 4 rēf. 70 kop. lihšd 4 rēf. 80 kop., kartupeļi 130 lihšd 150 kop. 3 mehři.

Aukuperons.

No Nowgorodas apfahrtnes. Ļupat rakštam Lapu mehnešča 12. deenu, bet no lapam ne wehģis; seme pa leelati dahai wehł tulščā, pat mahlu semē, kur žiteem gadeem ap ščo lauru redģeja tihrumus sašojam, tagad pehž ŋatuma wēlī melesē. Smilšneeki patlaban saht seht firmas un aušas. Šchahda nowehlināščanās notika neparašta aukřta arhči dehł, kur gandriš latru deenu sniga sneegs, itai pehž Žurgeem atmetās šits laiks. Wet maja mehnešim sahkoteēs, aital eestahģās aukřtums un naktis salnas, zaur to tad ari wehł mašč saluma re- dģams. — Šcho pawafar, pagahjuščās wafaras neaughtības dehł, ščejeeneeščeem dahđšēem truhřst mašes, truhřst seščkas, ko semē seht; tadēł pateģģiba nahšas gubernas semšwaj, kas truhģigos pabalsta, dodama wīšadu sehllu uš rudens ŋamalku, beš lah- dām projektēem. Šče ŋapeemin, ka turpat ari war dabūt wīšadus semkopības rihlus uš wehłaku no- mašču. Šchāšs eestahģēs arku un mahščhigu wehllu noliktawa jau pašaw wairak gabus, un ar labām sehtem dahģojas, ihplatīdama starp semneekem gan

wēn- gan dimhģigu arklus, tā ka jau beechē reišē semweelus ŋawū sem ar schiem apšrahđajam, kamē ogram to ihdarija weenigi ar „wehłehwa ahi“. Wē mahščhigeem mehščeem ar eet gauschali, kas, it leelas, noteel aih schāhdeem eemeščeem: pirmkārē ģurhģee laiki un otrkārē: ščejeenes semweeku semē masuma dehł, kuru tee, turedami pahřis gowīs uš širgu, war pēeteefošči nomehřlot ar šitāka mehščeem, beš kašdas naudas treščšanas un aih šča eemešč- mahščhigi mehšči šče, domajams, nekād ne-eemešč- tahdu weetu, lahda teem žitir, peem. Baltija, eewah- dita. Tagad ih semštwas wīnus nem weenigi dahđ, leelgruntneeki un turigatee semneeki; pehđejeē itl da- šchus pudus „promes“ dehł, bet ja pee mehščščanas, warbiūt zaur pahča wainu, žereete sełta augli neščam, tad ar ščo „promi“ pēeteel. Labiba teel greehta ar žirpjeem, weenigi no seeweēščēem; no kumščchimam naw ne wehģis — tadēł kut weenigi ar spriguteem un ari mehščhīs jeb kretulš ir glušči ihwešča leeta, graudu atščēščana no pelawam noteel ar mehščam. Łas jau teel šlaitis par turigu semneeka, kam 3—4 ragu lopi, un 2 širgi, 4—6 aitas. Łopi seemā gan teel weenigi ar seenu daroti, bet kuhģis, tašs ir weenigi seenas un jumis! Ari dahřkopiba naw nekur ih preefšču tihuse, jo retam, kōti retam ir kašči aught- kōzini dehģiti. Wehł ŋapeemin, ka zaur dahģro žee- nu aughtu kōti ir dahđ žeenščhī, jo newar atrahģ neweena koka, kas nehuštū wairak waj mašč wai- tats. Ari drawneekēem wīnu mihšules leelati dahā gahjuščas poštā (dahšam no 50 ŋaimem at- lītuschās itl 2). Šče wainiga mašč buhs dahģra seema, bet gan pagahjšchā leetainā wafara, kur lahđ nepesģija semim eenešt pēeteefošči barību. Rā gahšča, peemērs ir šchis: St. M. žemā, drawneeks, kumam wairak tā 100 ŋaimēs, rudenti dewis ŋawām bitēm medu, žil tašs nehmuščas, un par to tam ari itai lahđas ŋaimēs aihģahjuščas bojā. Ło deretu ari žiteem biščkopjeem eewehrot neidewīgās gahđs.

Aukuperons.

No Austruma žema, Ūšas gub. Žau nebēta preefš Žurgeem šče ŋanahģa laba teša ļaunu Lat- weešču no Žehsu aprinā, kureem, tā dšird, aital laba teša sełofchot wehłak. Gan katrs ir ŋamē laimes kolejš, tā paruna safa, tomēr naw labi, wī- nemt žetu, par kuru newar ŋinat, waj peetiš padoma, jeb ne, tā tas no dahščēem atnahģeem dširdamē. Neba nu te klingerī no gaisa kriht; deeniščā wai- ŋie ari šče tapat waiģa sweedērs ŋapēla. Ła ŋan agral no ščejeenes (Ūšas) šinodams peemineju, it gan dahģi — es šoku dahģi — ari eedšiwuščēem, ar it mašč rožību, tomēr tas bija ŋašneejams zaur žitu aplaku palidšību, kas tagad ļauneem eeanahģ- jeem truhřst. Taddē tahdeem, kas domā uš ščejeeni- nahšt, dodu to padomū, labi apdonat, waj tad lah- šče atnaks, aital ari žil nešt „padomā“ preefšchā mašes un nepezeēščanas dšiwes eegahđščanas, beš ka newar ihšit, lai sem un žiteem wehłaku ne- buhtu ļaifala pahřmetumi.

Pazaripģ.

No Ūšas apgabala. Pee mums šchis pa- wafaris peelaitams pee wīdejeem, agruma sūdā. Wispahři leeleē pluhđi beidģas ap 15. aprilē, tā ka no Žurgu deenas (un pahra deenu agrak) ščejeenes semkopis sahta ŋawū drumu sehģai ŋagatawot. Łil- lab šče, tā ari wīšas žutās Eekšč-Kreewijās gubernās weetas aplakti praģa agru sehģu itilās wafaras, it seemas labībai. Pawafari, kad seme dahđ wairak mitraka, tā dabūt wairak sašelt, spehčā peenemēēs un rudenti top ahřrati gatawa, zaur ko pret salnam droščhata nekā mehģeja. Tapat tai nekāitē itl dahđ wafaras ŋašums, kas pehđēds diwi gahđs jo gah- ŋči bija redģams. Ła tad ščejeenes semkopim taga- dejaš laiks ir wīstehđģalāis. — Rudši pahřjeemo- juščī feniščhī teģami un ščejeeneetiš war žeret uš labu rašču, ja par labu išeet galā. Łalks pašam, deesgan aukřs, salidšinos ar agrateem gadeem sehģi laika — lihšd 27. aprilim itai pahra deenu ween ir bijis pusdeenā lihšd 16 gr. R. šituma, wairak pašaw 8 lihšd 10 gr. — Biščkopjeem, kureem at- ŋitās eeseemojoj bitēm mašč pahřitās, medus tagad ihpašči jahōd ehđināščanai, jo aukřta laika dehł, bites newar ee: seēdēs.

Pazaripģ.

c) Baltijas notikumi.

Žubrmalās peldu weetu polijimeistērs Žitowitšča ŋgs ar ŋaweem palģeem aihžauģis ļau uš Dubulteem.

Baldonas wefelības awoti atmeħrti 19. majā. Žaun-Saukas un Dšehřwes pagatōdē plofoteēs maščalās starp beħreem.

No Žaunjelgawas uš Leel-Salwi, tā „D. Z.“ sino, zaur Leel-Salwes ihpaščneeka, Kreeewiģas wehšneeka Berlīnē, grafa Šchuwalowa gahđību, ee- tāiřchōt telegrafa liniju.

Jelgawas Latweešču Beedribas teatro- komišija nolēhmuse, šča gada wafaras teatro ih- rahdes eelahrēt tahģejadi, ka publikai buhtu wairak laika, ŋarhřhriščhās paštaigateēs beedribas dahģi, atpūhřees pee muščkas šlanam, tā tas eelahrētīs leel- pilšehtu wafaras teatrods. — Šchīni noluhčā tagad gahđats par to, ka ihrahđēs deenas buhtu ari dahģi- kōzēris.

(2.)

Kuršemes sanitates komišija weeteģa gubēr- nas pahřwalditaja wadibā pehđejā laika nolucehē- sehđes, kuras feniščhī nopeetini pahřpreefšs ļaun- jums, waj Swehtēs upes uhdens ir wehłibai nelai-

